

มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ
Occupational Standard and Professional Qualifications

สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ
อาชีพผู้ตรวจแปลงเกษตรอินทรีย์ ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS
สำหรับพืชอาหาร)

จัดทำโดย สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

1. ชื่อมาตรฐานอาชีพ

สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ อาชีพผู้ตรวจแปลงเกษตรอินทรีย์ ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS สำหรับพืชอาหาร)

2. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐาน

N/A

3. ทะเบียนอ้างอิง (Imprint)

N/A

4. ข้อมูลเบื้องต้น

“ระบบคุณวุฒิวิชาชีพ” ถูกพัฒนาขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการรับรอง “สมรรถนะ” ของกำลังคนตามมาตรฐานอาชีพ

เพื่อตอบสนองความต้องการของภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม ผ่านกระบวนการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ เพื่อให้บุคลากรได้รับการยอมรับในความรู้ ทักษะ ตลอดจนความสามารถในการประกอบอาชีพ และได้รับ “คุณวุฒิวิชาชีพ” ที่สอดคล้องกับสมรรถนะ ประสบการณ์ และความรู้

และสามารถใช้ระบบคุณวุฒิวิชาชีพในการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าในสายอาชีพของตนเอง โดยคุณวุฒิวิชาชีพนี้จะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อกำลังคนของประเทศ ทั้งที่เป็นผู้ไม่มีคุณวุฒิทางการศึกษาระดับสูงแต่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการประกอบอาชีพและผู้ที่มีคุณวุฒิการศึกษาที่ต้องการต่อยอดความก้าวหน้าในอาชีพ ทั้งนี้ “คุณวุฒิวิชาชีพ” สามารถนำไปเทียบเคียงและเชื่อมโยงกับระบบคุณวุฒิและการรับรองอื่นๆ ทั้งภายในประเทศและระดับสากล

สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) ได้ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มวิชาชีพในการจัดทำมาตรฐานอาชีพ โดยร่วมกับภาคธุรกิจ ภาคอุตสาหกรรม และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ เพื่อระบุสมรรถนะที่ต้องการเพื่อจัดทำเป็น “มาตรฐานอาชีพ”

อันหมายถึงการกำหนดระดับสมรรถนะของบุคคลในการประกอบอาชีพและกำหนดระดับคุณวุฒิวิชาชีพในการรับรอง โดยคณะกรรมการสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ ได้กำหนดสาขาวิชาชีพในการให้ประกาศนียบัตรคุณวุฒิวิชาชีพไว้รวมทั้งสิ้น 72 สาขาวิชาชีพ

และสถาบันได้ดำเนินโครงการจัดทำและทบทวนมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพมาแล้วตั้งแต่ปี 2556 ถึงปี 2561 รวม 51 สาขาวิชาชีพ

ดังนั้นจึงเห็นควรดำเนินโครงการจัดทำและทบทวนมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพในปี 2562 เพื่อจัดทำมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพอื่นๆ เพิ่มเติม

อันจะทำให้มีมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพที่สามารถนำไปพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะของตนเอง

ผู้ประกอบการสามารถใช้ประกอบการจ้างงานได้ตรงตามความต้องการ

สถานศึกษาสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการ

และจะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับประเทศไทยได้ในที่สุด

ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม

ด้วยสถานการณ์ในปัจจุบัน ผู้บริโภคในประเทศไทยเองก็มีความตื่นตัว ต้องการสินค้าเกษตรและอาหารที่ดีต่อสุขภาพของทั้งผู้ผลิต ผู้บริโภคและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม สามารถตรวจสอบย้อนกลับไปที่แหล่งผลิตได้ และมีราคาที่เหมาะสม จึงต้องการพัฒนาการผลิตและสร้างความเชื่อมั่นในสินค้าเกษตรและอาหารอินทรีย์ให้มีคุณภาพมาตรฐาน สำหรับสินค้าเกษตรอินทรีย์(พืชอาหาร) ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม(Participatory Guarantee Systems :PGS) จึงมีบทบาทเพิ่มขึ้นอย่างมาก ทั้งนี้ สหพันธ์เกษตรอินทรีย์นานาชาติ(International Federation of Organic Agriculture Movements : IFOAM) หน่วยงานกลางระดับสากล และเป็นหน่วยงานที่วางแนวทางของระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วมได้ให้นิยามไว้ ดังนี้ “PGS คือ ระบบประกันคุณภาพในระดับท้องถิ่น ที่ให้การรับรองผู้ผลิตโดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และตั้งอยู่บนฐานของความเชื่อถือ เครือข่ายทางสังคม และการแลกเปลี่ยนความรู้ [Participatory Guarantee Systems (PGS) are locally focused quality assurance systems. They certify producers based on active participation of stakeholders and are built on a foundation of trust, social networks and knowledge exchange.]” โดยมีรายละเอียด ดังนี้

องค์ประกอบและรูปแบบ องค์ประกอบสำคัญของระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม(PGS) คือ

1. **วิสัยทัศน์ร่วม (shared vision)** ระหว่างเกษตรกรผู้ผลิตและผู้บริโภคในหลักการพื้นฐานของระบบชุมชนรับรอง

ซึ่งการมีส่วนร่วมอาจแตกต่างกันไปในแต่ละโครงการก็ได้

2. **การมีส่วนร่วม (participatory)** ของผู้ที่สนใจในการบริโภคและการบริโภคผลผลิตเกษตรอินทรีย์จากระบบนี้

หลักการและมาตรฐานการผลิตเกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (ผู้ผลิต ที่ปรึกษา ผู้บริโภค) ซึ่งทำให้ระบบมีความน่าเชื่อถือ เพราะการมีส่วนร่วมนี้

3. **ความโปร่งใส (transparency)** ที่เกิดขึ้นจากการที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับรู้ถึงกลไกและกระบวนการในการตรวจรับรองทั้งหมด แต่ไม่ได้หมายความว่าทุกคนจำเป็นต้องรู้รายละเอียดทุกอย่างเท่ากัน แลในขณะเดียวกันก็ต้องมีการปกป้องข้อมูลที่เป็นข้อมูลส่วนตัวหรือข้อมูลที่เป็นความลับทางการค้า

4. **ความเชื่อมั่นต่อกัน (trust)** ระบบชุมชนรับรองตั้งอยู่บนฐานความเชื่อว่า เราสามารถเชื่อถือเกษตรกรได้ และการใช้กลไกควบคุมทางสังคม/วัฒนธรรมเป็นเครื่องมือในการตรวจรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ได้

5. กระบวนการเรียนรู้ (learning process) ระบบชุมชนรับรองไม่ใช่มีเป้าหมายเพียงเพื่อให้การรับรองผลผลิต และเป็นเครื่องมือในการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อพัฒนาชุมชนและเกษตรกรอินทรีย์

6. ความเชื่อมโยงในแนวนอน (horizontality) ที่เป็นการแบ่งปันอำนาจและความรับผิดชอบของผู้คนที่เกี่ยวข้อง ไม่ใช่เป็นเรื่องของคนเพียง 2 – 3 คนเท่านั้น

ลักษณะรูปแบบสำคัญของระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม(PGS) กำหนดไว้ดังนี้

1. มาตรฐานและข้อกำหนดถูกพัฒนาขึ้นโดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง [Norms conceived by the stakeholders]
2. มีฐานจากองค์กรรากหญ้า [Grassroots Organization]
3. เหมาะกับการเกษตรของเกษตรกรรายย่อย [Is appropriate to smallholder agriculture]
4. มีหลักการและระบบคุณค่า [Principles and values] ที่มีเป้าหมายในการยกระดับความเป็นอยู่ของครอบครัวเกษตรกรและส่งเสริมเกษตรกรอินทรีย์
5. มีเอกสารที่อธิบายระบบการบริหารจัดการและขั้นตอนการทำงาน [Documented management systems and procedures]

ซึ่งควรกำหนดให้เกษตรกรต้องจัดทำเอกสารข้อมูลเท่าที่จำเป็นจริงๆ แต่ระบบชุมชนรับรองควรต้องมีระบบการบันทึกที่แสดงให้เห็นได้ว่า

เกษตรกรได้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานเกษตรกรอินทรีย์จริง

6. มีกลไกในการยืนยันการปฏิบัติตามมาตรฐานของเกษตรกร [Mechanisms to verify farmer's compliance]
7. มีกลไกในการสนับสนุนเกษตรกร [Mechanisms for supporting farmers] เพื่อให้เกษตรกรสามารถทำเกษตรกรอินทรีย์ได้จริง
8. มีข้อตกลงหรือสัถยาบันของเกษตรกรในการปฏิบัติตามข้อกำหนดและมาตรฐาน [a bottom-line document]
9. มีตรารับรอง [Seals or labels] ที่เป็นหลักฐานแสดงสถานะความเป็นเกษตรกรอินทรีย์
10. มีบทลงโทษที่ชัดเจนและแจ่มแจ้งล่วงหน้า [Clear and previously defined consequences] สำหรับเกษตรกรที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐาน

และมีการบันทึกการลงโทษในระบบฐานข้อมูล หรือเปิดเผยให้สาธารณะได้รับทราบ

ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม(PGS) จึงเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญที่จะพัฒนาระบบการผลิตเกษตรกรอินทรีย์ และจะช่วยให้เกษตรกรทุกรูปแบบทั้ง เกษตรกรรายย่อย

กลุ่มเกษตรกร กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มสหกรณ์ ได้รับโอกาสในการเข้าถึงการรับรองมาตรฐานเกษตรกรอินทรีย์จากระดับในประเทศสู่ระดับสากลในอนาคต

หัวใจสำคัญที่เป็นกลไกขับเคลื่อนระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วมให้มีความน่าเชื่อถือ ได้รับการยอมรับจากผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ คือ **ผู้ตรวจแปลง**

ที่ต้องได้รับองค์ความรู้(Knowledge) การเพิ่มทักษะและศักยภาพ(Skill and Competency) และประสบการณ์(Experience) จากการปฏิบัติงานจริง

ทั้งในส่วนของการพัฒนาระบบการผลิตอินทรีย์ และกระบวนการของระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม(PGS) ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม(PGS)

ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งระดับสากลและในประเทศจึงเป็นเครื่องมือที่จะส่งเสริมเกษตรกรผู้ผลิตเกษตรกรอินทรีย์ได้รวมกลุ่มกันอย่างมั่นคงและยั่งยืน ดังนั้น

การพัฒนา มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ อาชีพผู้ตรวจแปลงเกษตรกรอินทรีย์ ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม

(PGS สำหรับพืชอาหาร) จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาระบบการผลิตเกษตรกรอินทรีย์ของประเทศไทย เป็นการวางรากฐานการพัฒนาการเกษตรของประเทศไทยที่จะนำไปสู่ THAILAND KINGDOM of ORGANIC ในอนาคต

สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) มีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุนกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มวิชาชีพในการจัดทำมาตรฐานอาชีพ โดยร่วมกับกลุ่มบุคคลในอาชีพ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ เพื่อระดมสมรรถนะที่ต้องการเพื่อจัดทำเป็น “มาตรฐานอาชีพ”

อันหมายถึงการกำหนดระดับสมรรถนะของบุคคลในการประกอบอาชีพและกำหนดระดับคุณวุฒิวิชาชีพในการรับรอง

และการสนับสนุนการจัดทำมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ อาชีพผู้ตรวจแปลงเกษตรกรอินทรีย์

ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS) จะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างมาตรฐาน สร้างอาชีพให้กับบุคลากรในประเทศต่อไป

5. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐานในแต่ละครั้ง

N/A

6. ครั้งที่

ครั้งที่ (อื่น ๆ) : N/A

ครั้งที่ประกาศก่อนหน้านี้ : N/A วันที่ประกาศ : N/A

ข้อสังเกต : N/A

การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ : N/A

7. คุณวุฒิวิชาชีพที่ครอบคลุม (Professional Qualifications included)

สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม

สาขาเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ

อาชีพผู้ตรวจแปลงเกษตรอินทรีย์ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS สำหรับพืชอาหาร) ระดับ 3

8. คุณวุฒิวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (Related Professional Qualifications)

คุณวุฒิวิชาชีพ สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ 8.1 อาชีพผู้ตรวจแปลงเกษตรอินทรีย์ ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS สำหรับพืชอาหาร) ระดับ 3 8.2 อาชีพผู้ตรวจแปลงเกษตรอินทรีย์ ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS สำหรับพืชอาหาร) ระดับ 4 8.3 อาชีพผู้ตรวจแปลงเกษตรอินทรีย์ ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS สำหรับพืชอาหาร) ระดับ 5

9. หน่วยสมรรถนะทั้งหมดในมาตรฐานอาชีพ (List of All Units of Competence within this Occupational Standards)

รหัสหน่วยสมรรถนะ	เนื้อหา
10201	เตรียมการตรวจประเมินเกษตรอินทรีย์ ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS)
10202	ตรวจประเมินเกษตรอินทรีย์ ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS)

10. ระดับคุณวุฒิ

10.1 สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ อาชีพผู้ตรวจแปลงเกษตรอินทรีย์ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS สำหรับพืชอาหาร) ระดับ 3

คุณลักษณะของผลการเรียนรู้ (Characteristics of Outcomes)

ระดับคุณวุฒินี้ถือว่าเป็นบุคคลที่มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS) คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับเกษตรอินทรีย์ อธิบายหลักการเบื้องต้นองค์ประกอบและรูปแบบที่สำคัญของระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS) ได้ สามารถบอกหลักการ ขั้นตอนและเทคนิคของการตรวจประเมินตามเกณฑ์ตัวชี้วัดที่ชัดเจนในรอบของมาตรฐานที่ตั้งไว้อย่างตรงประเด็นวางแผนและบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถทำหน้าที่ผู้ตรวจประเมินที่ตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง เป็นธรรม โปร่งใส ตามระบบการรับรองมาตรฐานและสร้างความมั่นใจกับเกษตรกรและผู้บริโภคได้ มีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นในการตรวจแปลง โดยมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และรายงานผลการตรวจแปลงได้ตามระยะเวลาที่เหมาะสม มีจริยธรรมในการประกอบอาชีพมีความเป็นกลาง และ หลีกเลี่ยงการมีส่วนได้ส่วนเสียระหว่างกระบวนการ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของตนเอง

การเลื่อนระดับคุณวุฒิวิชาชีพ (Qualification Pathways)

1. คุณสมบัติของผู้เข้ารับการประเมินคุณวุฒิวิชาชีพต้องเป็นไปตามข้อใดข้อหนึ่ง มีดังนี้
 - ผ่านการฝึกอบรมความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพที่ทำการสอน อย่างน้อย 2 หลักสูตร เช่น Organic และ หลักสูตรเกี่ยวกับ GMP หรือ HACCP หรือหลักสูตรเกี่ยวกับการบริหารจัดการความปลอดภัยอาหาร โดยมีหลักฐานเชิงประจักษ์ หรือ
 - ได้รับคุณวุฒิวิชาชีพ หรือคุณวุฒิการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพด้านการตรวจประเมิน
2. หนังสือรับรองมาตรฐานอาชีพ สาขาการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ อาชีพผู้ตรวจแปลงเกษตรอินทรีย์ ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS สำหรับพืชอาหาร) ระดับ 3
3. มีอายุการรับรอง 3 ปี การต่ออายุหนังสือรับรองมาตรฐานอาชีพ ทำได้ดังนี้
 - 2.1 เข้ารับการประเมินตามหน่วยสมรรถนะของกรอบคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ อาชีพผู้ตรวจแปลงเกษตรอินทรีย์ ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS สำหรับพืชอาหาร) ระดับ 3 ใหม่ และผ่านเกณฑ์การประเมินทุกหน่วยสมรรถนะ หรือ
 - 2.2 แสดงหลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติงานและมีสมรรถนะตามกรอบคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ อาชีพผู้ตรวจแปลงเกษตรอินทรีย์ ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS สำหรับพืชอาหาร) ระดับ 3 ทุกหน่วยสมรรถนะ ในระยะเวลาที่ผ่านมา

หลักเกณฑ์การต่ออายุหนังสือรับรองมาตรฐานอาชีพ

N/A

กลุ่มบุคคลในอาชีพ (Target Group)

- บุคคลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับข้อบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจประเมิน

หน่วยสมรรถนะ (หน่วยสมรรถนะทั้งหมดของคุณวุฒिवิชาชีพนี)

10201 เตรียมการตรวจประเมินเกษตรอินทรีย์ ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS)

10202 ตรวจประเมินเกษตรอินทรีย์ ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS)

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่

1. ตารางแสดงหน้าที่ 1

ประกาศใช้ ณ 01/06/2565

ตาราง 1 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY PURPOSE , KEY ROLES , KEY FUNCTION

ความมุ่งหมายหลัก Key Purpose	บทบาทหลัก Key Roles		หน้าที่หลัก Key Function	
	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
ผลิตและพัฒนาการผลิตพืชเศรษฐกิจเพื่อจำหน่ายในประเทศและแข่งขันได้กับนานาชาติ	10	ตรวจประเมินการผลิตพืชอาหารตามมาตรฐานการผลิต	102	ตรวจประเมินเกษตรอินทรีย์ ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS)

คำอธิบาย ตารางแผนผังแสดงหน้าที่เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานเพื่อให้ได้หน้าที่หลัก (Key Function)

2. ตารางแสดงหน้าที่ 1 (ต่อ)

ประกาศใช้ ณ 01/06/2565

ตาราง 2 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY FUNCTION , UNIT OF COMPETENCE , ELEMENT OF COMPETENCE

หน้าที่หลัก Key Function		หน่วยสมรรถนะ Unit of Competence		หน่วยสมรรถนะย่อย Element of Competence	
รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
102	ตรวจประเมินเกษตรอินทรีย์ ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS)	10201	เตรียมการตรวจประเมินเกษตรอินทรีย์ ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS)	10201	วางแผนรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติทางการเกษตรขอ งแปลงปลูก
				102012	รวบรวมข้อมูลจากการประเมินด้วยกระบวนการสัมภา ษณ์ และการตรวจในพื้นที่จริง
				102013	ทบทวนข้อมูลและเอกสารหลักฐาน
		10202	ตรวจประเมินเกษตรอินทรีย์ ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS)	10202	ตรวจประเมินแปลง
				102022	ตรวจประเมินกระบวนการผลิต

คำอธิบาย

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่ (ต่อ) เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานหลังจากได้หน้าที่หลัก (Key Function) เพื่อให้ได้ หน่วยสมรรถนะ (Unit of Competence) และหน่วยสมรรถนะย่อย (Element of Competence)

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ 10201
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ เตรียมการตรวจประเมินเกษตรอินทรีย์ ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS)
3. ทบทวนครั้งที่ 1 / 2565
4. สร้างใหม่ ☒ ปรับปรุง ☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

ISCO 1311 ผู้จัดการด้านการผลิตในภาคการเกษตรและการป่าไม้
ISCO 3142 เจ้าหน้าที่เทคนิคด้านการเกษตรและการประมง

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการวางแผนรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติทางการเกษตรของแปลงปลูก รวบรวมข้อมูลจากการประเมินด้วยกระบวนการสัมภาษณ์ และการตรวจในพื้นที่จริง ทบทวนข้อมูลและเอกสารหลักฐาน

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

บุคคลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับข้อบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจประเมิน

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

- หลักเกณฑ์การรับรองมาตรฐานระบบการรับรองเกษตรอินทรีย์ ของสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.)
- มาตรฐาน ISO 19011 : 2018
- หลักเกณฑ์กลางสำหรับระบบการรับรองเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
102011 วางแผนรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติทางการเกษตรของแปลงปลูก	1. ระบุนโยบาย ข้อกำหนดหลัก ข้อกำหนดรองในมาตรฐานเพื่อเตรียมการตรวจประเมิน 2. ระบุนแหล่งที่มาของข้อมูลที่จะรวบรวม 3. จัดเตรียมเอกสารบันทึกผลการตรวจประเมิน 4. วางแผนการตรวจตามระยะเวลา	ข้อสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์ แฟ้มสะสมผลงาน
102012 รวบรวมข้อมูลจากการประเมินด้วยกระบวนการสัมภาษณ์ และการตรวจในพื้นที่จริง	1. รวบรวมข้อมูล ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจประเมินแปลง 2. เรียบเรียงจัดกลุ่มข้อมูลที่รวบรวมไว้เพื่อเตรียมการตรวจประเมิน	ข้อสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์ แฟ้มสะสมผลงาน
102013 ทบทวนข้อมูลและเอกสารหลักฐาน	1. ทวนสอบความถูกต้องของข้อมูลตามข้อเท็จจริง ณ ปัจจุบัน 2. จัดทำบันทึกและจัดเก็บเอกสารหลักฐานอย่างเป็นระบบ	ข้อสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์ แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

ความรู้และทักษะเกี่ยวกับการตรวจประเมินเกษตรอินทรีย์ ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS)

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

1. การประยุกต์ใช้หลักการ ขั้นตอน และเทคนิคการตรวจประเมิน
2. การวางแผนและบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ
3. การรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การฟัง การสังเกตการณ์
4. การทบทวนเอกสาร บันทึก และข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ
5. การทวนสอบความถูกต้องของข้อมูลที่รวบรวมไว้
6. การตรวจประเมินปัจจัยที่อาจมีผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของสิ่งที่ตรวจพบและสรุปผลการตรวจประเมิน
7. การใช้เอกสารการทำงานเพื่อบันทึกกิจกรรมการตรวจประเมิน
8. การจัดทำรายงานการตรวจประเมิน
9. การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

(ข) ความต้องการด้านความรู้

1. การใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างสำหรับการตรวจประเมิน
2. ความเพียงพอและเหมาะสมของหลักฐานการตรวจประเมิน เพื่อสนับสนุนสิ่งที่ตรวจพบและสรุปผลการตรวจประเมิน
3. การรักษาความลับและความปลอดภัยของข้อมูล
4. กระบวนการผลิตพืช กระบวนการแปรรูป ทั่วไป และคำศัพท์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
5. หลักเกณฑ์ กฎหมายและกฎระเบียบระดับท้องถิ่น และข้อกำหนดอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

- ภาพการตรวจประเมิน รายงานการตรวจประเมิน

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

- ใบรับรองการผ่านการฝึกอบรมการตรวจประเมินที่เกี่ยวข้อง เช่น Organic และ หลักสูตรเกี่ยวกับ GMP หรือ HACCP

หรือหลักฐานเกี่ยวกับการบริหารจัดการความปลอดภัยอาหาร

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

- ภาพการตรวจประเมิน รายงานการตรวจประเมินที่จัดทำไม่เกิน 2 ปี

(ง) วิธีการประเมิน

- พิจารณาตามคู่มือการประเมิน

15. ขอบเขต (Range Statement)

ก) คำแนะนำ

ผู้จะเข้ามาประเมินจะต้องแสดงความรู้ในการเตรียมการตรวจประเมิน

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตรวจประเมินแปลง ดังนี้

- ข้อมูลเกษตรกร ได้แก่ ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ เบอร์โทร เลขที่บัตรประชาชน

- ข้อมูลแปลง ได้แก่ ชื่อแปลง พิกัดแปลง พื้นที่ขอรับรองฯ ปัจจัยการผลิตที่ใช้ แหล่งที่มาของปัจจัยการผลิต รวมถึง บุคลากร เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต

และเทคโนโลยีในการผลิต แหล่งน้ำที่ใช้ ภาพวาดแปลง

การจัดทำบันทึกและจัดเก็บเอกสารหลักฐานอย่างเป็นระบบ ต้องสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ มีหลักฐานเชิงประจักษ์ หรือแหล่งอ้างอิงของข้อมูลที่จัดเก็บ

การรับรองแบบมีส่วนร่วม (Participatory Guarantee Systems) โดย IFOAM ได้นิยาม Participatory Guarantee Systems (PGS) are locally focused quality assurance systems. They certify producers based on active participation of stakeholders and are built on a foundation of trust, social networks and knowledge exchange.

การรับรองแบบมีส่วนร่วม คือ "ระบบประกันคุณภาพในระดับท้องถิ่น ที่ให้การรับรองผู้ผลิตโดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และตั้งอยู่บนฐานของความเชื่อใจ เครือข่ายทางสังคม และการแลกเปลี่ยนความรู้ "

IFOAM กำหนดนิยาม PGS หมายถึง ระบบการรับรองเกษตรกรอินทรีย์โดยชุมชน การมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งและต่อเนื่อง ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของชุมชน ภายใต้หลักการพื้นฐาน ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน การเป็นเครือข่ายทางสังคม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขยายฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์ของเกษตรกรรายย่อยให้มีโอกาสเข้าถึงตลาดได้อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะการบริโภคในประเทศ ด้วยการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดระบบการรับรองที่น่าเชื่อถือ มีหลักการที่ใช้ในการควบคุมกลุ่มผู้ผลิตให้เป็นไปตามมาตรฐาน ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์ร่วม 2) การมีส่วนร่วม 3) ความโปร่งใส 4) ความไว้วางใจ 5) ความสัมพันธ์แนบแน่น และ 6) การเรียนรู้ร่วมกัน เช่น การกำหนดการประชุมร่วมกัน การร่วมตรวจเยี่ยมฟาร์มเพื่อน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เห็นแนวปฏิบัติของเพื่อน ทำให้เป็นแนวทางในการพัฒนาฟาร์มตนเอง รวมทั้ง การพิจารณาผลการตรวจฟาร์มในที่ประชุมกลุ่มเพื่อให้ผู้ผลิตเกิดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาฟาร์มตนเองให้เข้าสู่มาตรฐานได้

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

18.1 วิธีการประเมิน

- การสอบข้อเขียน
- การสอบสัมภาษณ์
- แฟ้มสะสมผลงาน

18.2 เครื่องมือ

- ผลการสอบข้อเขียน
- แบบบันทึกสัมภาษณ์
- แบบบันทึกแฟ้มสะสมผลงาน

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ 10202
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ ตรวจประเมินเกษตรอินทรีย์ ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS)
3. ทบทวนครั้งที่ 1 / 2565
4. สร้างใหม่ ☒ ปรับปรุง ☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

ISCO 1311 ผู้จัดการด้านการผลิตในภาคการเกษตรและการป่าไม้

ISCO 3142 เจ้าหน้าที่เทคนิคด้านการเกษตรและการประมง

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการตรวจประเมินเกษตรอินทรีย์ ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS) การตรวจประเมินแปลงเพาะปลูก สถานที่จัดเก็บ และเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ และการตรวจประเมินกระบวนการผลิต

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

บุคคลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับข้อบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจประเมิน

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

- หลักเกณฑ์การรับรองมาตรฐานระบบการรับรองเกษตรอินทรีย์ ของสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.)
- มาตรฐาน ISO 19011 : 2018
- หลักเกณฑ์กลางสำหรับระบบการรับรองเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
102021 ตรวจประเมินแปลง	- สำรวจข้อมูล ปัจจัยการผลิต แหล่งน้ำ - สำรวจสภาพพื้นที่ปลูกและสภาพแวดล้อม แนวกันชนทั้ง 4 ทิศ - ตรวจประเมินสถานที่จัดเก็บเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ - ตรวจประเมินสถานที่จัดเก็บผลผลิตทางการเกษตร - ตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการผลิต	ข้อสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์ แฟ้มสะสมผลงาน
102022 ตรวจประเมินกระบวนการผลิต	- ตรวจประเมินแหล่งที่มาและการใช้ปัจจัยการผลิตอินทรีย์ - ตรวจประเมินการจัดการคุณภาพในการผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว - ตรวจประเมินการเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว - ตรวจประเมินการพักผลผลิต การขนย้ายผลผลิต การเก็บรักษาผลผลิต - ประยุกต์ใช้หลักการ ขั้นตอนและเทคนิคการตรวจประเมินได้ - ประเมินเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการผลิตในระบบอินทรีย์	ข้อสอบข้อเขียน การสัมภาษณ์ แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

ความรู้และทักษะเกี่ยวกับการตรวจประเมินเกษตรอินทรีย์ ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS)

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

1. การประยุกต์ใช้หลักการ ขั้นตอน และเทคนิคการตรวจประเมิน
2. การวางแผนและบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ
3. การรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การฟัง การสังเกตการณ์
4. การทบทวนเอกสาร บันทึก และข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ
5. การทวนสอบความถูกต้องของข้อมูลที่รวบรวมไว้
6. การตรวจประเมินปัจจัยที่อาจมีผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของสิ่งที่ตรวจพบและสรุปผลการตรวจประเมิน
7. การใช้เอกสารการทำงานเพื่อบันทึกกิจกรรมการตรวจประเมิน
8. การจัดทำรายงานการตรวจประเมิน
9. การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

(ข) ความต้องการด้านความรู้

1. การใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างสำหรับการตรวจประเมิน
2. ความเพียงพอและเหมาะสมของหลักฐานการตรวจประเมิน เพื่อสนับสนุนสิ่งที่ตรวจพบและสรุปผลการตรวจประเมิน
3. การรักษาความลับและความปลอดภัยของข้อมูล
4. กระบวนการผลิตพืช กระบวนการแปรรูปทั่วไป และคำศัพท์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
5. หลักเกณฑ์ กฎหมายและกฎระเบียบระดับท้องถิ่น และข้อกำหนดอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

- ภาพการตรวจประเมิน รายงานการตรวจประเมิน

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

- ใบรับรองการผ่านการฝึกอบรมการตรวจประเมินที่เกี่ยวข้อง เช่น Organic และ หลักสูตรเกี่ยวกับ GMP หรือ HACCP

หรือหลักสูตรเกี่ยวกับการบริหารจัดการความปลอดภัยอาหาร

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

- ภาพการตรวจประเมิน รายงานการตรวจประเมินที่จัดทำไม่เกิน 2 ปี

(ง) วิธีการประเมิน

- พิจารณาตามคู่มือการประเมิน

15. ขอบเขต (Range Statement)

(ก) คำแนะนำ

ผู้จะเข้ามาประเมินจะต้องแสดงความรู้ในการเตรียมการตรวจประเมินเกษตรอินทรีย์ ระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม (PGS)

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตรวจประเมินแปลง ดังนี้

- ข้อมูลเกษตรกร ได้แก่ ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ เบอร์โทร เลขที่บัตรประชาชน

- ข้อมูลแปลง ได้แก่ ชื่อแปลง พิกัดแปลง พืชที่ขอรับรองฯ ปัจจัยการผลิตที่ใช้ แหล่งที่มาของปัจจัยการผลิต รวมถึง บุคลากร เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต

และเทคโนโลยีในการผลิต แหล่งน้ำที่ใช้ ภาพวาดแปลง

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการผลิต ได้แก่ บันทึกฟาร์ม บันทึกต้นทุน บันทึกการซื้อ จ้าง บันทึกการขาย บันทึกการเข้ารับการอบรมด้านเกษตรอินทรีย์

การประยุกต์ใช้หลักการขั้นตอนและเทคนิคการตรวจเพื่อตรวจประเมินปัจจัยที่อาจมีผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของความปลอดภัยและคุณภาพ

ตามหลักการปฏิบัติสุขลักษณะที่ดี (Good Hygiene Practices (GHPs))

16. หน่วยสมรรถนะรวม (ถ้ามี)

N/A

17. อุทสาหกรรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

18.1 วิธีการประเมิน

- การสอบข้อเขียน
- การสอบสัมภาษณ์
- แฟ้มสะสมผลงาน

18.2 เครื่องมือ

- ผลการสอบข้อเขียน
- แบบบันทึกสัมภาษณ์
- แบบบันทึกแฟ้มสะสมผลงาน